

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
SƏHIYYƏ NAZİRLİYİ**

**UŞAQLARIN İCBARİ
DİSPANSERİZASİYASINA DAİR
NORMATİV HÜQUQİ
AKTLAR**

Bakı - 2014

"Uşaqların icbari dispanserizasiyasına dair normativ hüquqi aktlar" toplusu Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 10 dekabr 2013-cü il tarixli 150 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Uşaqların icbari dispanserizasiyadan keçirilməsinə dair Dövlət Proqramı"nın həyata keçirilməsi üzrə Səhiyyə Nazirliyinin 1 iyul 2014-cü il tarixli 60 nömrəli əmri ilə təsdiq edilmiş Tədbirlər Planına uyğun olaraq Səhiyyə Nazirliyinin İctimai Səhiyyə və İslahatlar Mərkəzi tərəfindən hazırlanmış və çap edilmişdir.

MÜNDƏRİCAT

“Uşaqların icbari dispanserizasiyası haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2013-cü il 5 mart tarixli 591-IVQ nömrəli Qanunu.....	5
“Uşaqların icbari dispanserizasiyası haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2013-cü il 5 mart tarixli 591-IVQ nömrəli Qanununun tətbiqi barədə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2013-cü il 10 aprel tarixli 861 nömrəli Fərmanı.....	12
Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2013-cü il 18 aprel tarixli 91 nömrəli Sərəncamı	15
Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyi Kollegiyasının 2013-cü il 28 iyun tarixli 24 nömrəli Qərarı.....	17
Dispanserizasiyadan keçiriləcək və dispanserizasiyadan keçmiş uşaqların uçotu Qaydası	18
Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2013-cü il 10 dekabr tarixli 150 nömrəli Sərəncamı	20
Uşaqların icbari dispanserizasiyadan keçirilməsinə dair Dövlət Proqramı.....	21
Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2014-cü il 23 aprel tarixli 109 nömrəli Qərarı	29
Uşaqların icbari dispanserizasiyasının həyata keçirilməsi Qaydası.....	30
Dispanserizasiyadan keçiriləcək uşaqlara göstərilməli olan tibbi yardımın həcmi və keyfiyyət standartları.....	33
Xəstə və xəstələnmə riski olan uşaqlar üçün müalicə-sağlamlaşdırıcı tədbirlərin həyata keçirilməsi Qaydası	39
Dispanserizasiya tədbirlərinin maliyyələşdirilməsi Qaydası	41
Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin 2014-cü il 1 iyul tarixli 60 nömrəli əmri.....	42

“Uşaqların icbari dispanserizasiyadan keçirilməsinə dair dövlət proqramı”nin həyata keçirilməsi üzrə Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin Tədbirlər Planı 43

Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin 2014-cü il 1 oktyabr tarixli 101 nömrəli əmri..... 51

“UŞAQLARIN İCBARİ DISPANSERİZASİYASI HAQQINDA” AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ QANUNU

Bu Qanun Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 1-ci bəndinə əsasən uşaqların sağlamlığının qorunması və möhkəmləndirilməsinin təşkilati-hüquqi əsaslarını, uşaqlar arasında aparılan müalicə-profilaktika tədbirlərini müəyyən edir və bu sahədə yaranan münasibətləri tənzimləyir.

I FƏSİL

Ümumi müddəalar

Maddə 1. Əsas anlayışlar

1.1. Bu Qanunda istifadə olunan əsas anlayışlar aşağıdakı mənaları ifadə edir:

- 1.1.1. uşaqların dispanserizasiyası - uşaqların sağlamlığının qorunması, normal fiziki inkişafının təmin edilməsi və xəstəliyin ilkin mərhələdə aşkar edilməsi məqsədilə kompleks profilaktika, diaqnostika və müalicə-sağlamlaşdırıcı tədbirlərdən ibarət olan aktiv dinamik müşahidə sistemi;
- 1.1.2. müalicə-sağlamlaşdırıcı tədbirlər - uşaqların sağlamlığının möhkəmləndirilməsini təmin edən müalicə və reabilitasiya;
- 1.1.3. uşaqlara illik profilaktik baxış - uşaqların hər il bir və ya bir neçə ixtisas üzrə mütəxəssislər tərəfindən aktiv tibbi müayinəsi;
- 1.1.4. müşahidə ili - təqvim ili ərzində dispanserizasiya üçün uçota alınmış uşaqlara münasibətdə dispanserizasiya tədbirlərinin həyata keçirildiyi zaman kəsiyi;
- 1.1.5. skrininq müayinəsi - uşaqlar arasında xəstələnmə riski və patologiyası olanların erkən aşkar edilməsi məqsədilə aparılan xüsusi diaqnostik tədqiqatlar.

Maddə 2. Uşaqların icbari dispanserizasiyası haqqında Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi

Uşaqların icbari dispanserizasiyası haqqında Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasından, bu Qanundan, “Əhəlinin sağlamlığının qorunması haqqında” və “Uşaq hüquqları haqqında” Azərbaycan Respublikasının

qanunlarından, digər normativ hüquqi aktlardan və Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrdən ibarətdir.

Maddə 3. Uşaqların icbari dispanserizasiyasının məqsədi

Uşaqların icbari dispanserizasiyasının məqsədi uşaqların sağlamlığının qorunması və möhkəmləndirilməsinə yönəlmiş tədbirlərin həyata keçirilməsi, uşaqlar arasında xəstələnmə, sağlamlıq imkanları məhdudluğunun və ölümün səviyyəsinin azaldılması və uşaqların xəstəliklərdən qorunmasıdır.

Maddə 4. Uşaqların icbari dispanserizasiyasının əsas prinsipləri

Uşaqların icbari dispanserizasiyasının əsas prinsipləri aşağıdakılardır:

qanunçuluq, insan və vətəndaş hüquqlarına və azadlıqlarına riayət və hörmət edilməsi;

uşaqların icbari dispanserizasiyasının planlı, kompleks və sistemli həyata keçirilməsi;

uşaqların sağlamlıq vəziyyətindən asılı olaraq müalicə-sağlamlaşdırıcı tədbirlərin seçilməsi;

icbari dispanserizasiyanın bütün uşaqlar üçün mümkünlüyü.

Maddə 5. Uşaqların icbari dispanserizasiyasının həyata keçirilməsi sahəsində dövlətin vəzifələri

Dispanserizasiyanın həyata keçirilməsi sahəsində dövlətin vəzifələri aşağıdakılardan ibarətdir:

uşaqların sağlamlığının qorunması sahəsində dövlət siyasətinin əsaslarının müəyyən edilməsi;

dispanserizasiya tədbirlərinin həyata keçirilməsi qaydasının müəyyən edilməsi;

dispanserizasiya tədbirlərinin maliyyələşdirilməsi;

uşaqlara keyfiyyətli tibbi-sosial yardımın göstərilməsinə təminat verilməsi;

dispanserizasiyanın nəticələrinin təhlili əsasında müalicə-sağlamlaşdırıcı tədbirlərinin vaxtında həyata keçirilməsi;

illik baxışlar və zəruri müayinələr keçirməklə dispanser müşahidənin keyfiyyətinin yüksəldilməsi;

hər uşaqla bağlı aparılmış müayinə və müalicə-sağlamlaşdırıcı tədbirlərinin qeydiyyatının aparılması;

uşaqlarda patologiyaların və digər pozuntuların erkən mərhələdə aşkar edilməsi;

dispanserizasiya barəsində maarifləndirmə işinin təşkili.

Maddə 6. Uşaqların icbari dispanserizasiyası sahəsində dövlət təminatlı yardım tədbirləri

Uşaqların icbari dispanserizasiyasını həyata keçirmək məqsədilə dövlət aşağıdakılara təminat verir:

dispanserizasiyadan keçiriləcək uşaqlara tibbi xidmətin həcmi və keyfiyyət standartlarının (beynəlxalq tələblərə uyğun) təsdiq edilməsinə;

dispanserizasiyadan keçiriləcək uşaqların registrinin yaradılması və onun aparılmasına;

hər il uşaqların sağlamlıq vəziyyətinin müəyyən edilməsi və qiymətləndirilməsinə;

uşaqlar arasında xəstəliklərin səbəblərinin erkən aşkar edilməsi və onların aradan qaldırılması üzrə sosial, sanitariya-gigiyena, epidemiya əleyhinə və müalicə-sağlamlaşdırıcı tədbirlərin həyata keçirilməsinə;

xəstəliklərin nozoloji formalarına tutulmuş uşaqların dispanser qeydiyyatına alınmasına;

uşaqlara dispanser xidmətinin göstərilməsində dar ixtisaslar üzrə mütəxəssislərin iştirakının təmin edilməsinə;

uşaqların dispanserizasiyası zamanı uçot və qeydiyyat işinin lazımi səviyyədə aparılmasına;

xəstələnmə riski olan uşaqların müalicə-diaqnostika yardımına olan tələbatının təmin edilməsi məqsədilə iqtisadi, hüquqi və təşkilati tədbirlərin həyata keçirilməsinə;

xəstə və xəstələnmə riski olan uşaqların tibbi-sosial müəssisələrdə yerləşdirilməsinə, eləcə də onların tibb müəssisəsinin göndərişi əsasında sanatoriya-kurort müalicəsinin təşkilinə;

uşaqlar arasında xəstəliklərin profilaktikası və onların fəsadları ilə mübarizə sahəsində beynəlxalq əməkdaşlığa şərait yaradılmasına.

II FƏSİL

Uşaqların icbari dispanserizasiyasının təşkili

Maddə 7. Uşaqların icbari dispanserizasiyasının planlaşdırılması və həyata keçirilməsi

Uşaqların icbari dispanserizasiyası onların yaşı və sağlamlıq vəziyyəti nəzərə alınaraq müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən müəyyən edilmiş qaydada həyata keçirilir. Bu qaydalar valideynlərini itirmiş və valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqların, sosial təhlükəli vəziyyətdə olan uşaqların, sağlamlıq imkanları məhdud uşaqların, cəzaçəkmə müəssisələrində olan uşaqların icbari dispanserizasiyasını da əhatə edir.

Dispanserizasiyadan keçiriləcək uşaqlar həcmi və keyfiyyət standartları müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən müəyyən edilən tibbi yardımla təmin olunurlar.

Uşaqların icbari dispanserizasiyasının həyata keçirilməsinə müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən dövlət nəzarəti təmin olunur.

Uşaqların icbari dispanserizasiyası zamanı müayinələrin və baxış keçirəcək ixtisaslı mütəxəssislərin siyahısı müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən təsdiq edilir.

Uşaqların icbari dispanserizasiyasının planlaşdırılması məqsədilə müvafiq icra hakimiyyəti orqanı dispanserizasiyadan keçiriləcək və dispanserizasiyadan keçmiş uşaqların uçotunu aparır. Uşaqların uçotu qaydası müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən müəyyən edilir.

Xəstə və xəstələnmə riski olan uşaqlara müalicə-sağlamlaşdırıcı tədbirlər müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən müəyyən olunmuş qaydada həyata keçirilir.

Uşaqların icbari dispanserizasiyası onların qanuni nümayəndələrinin razılığı ilə aparılır.

Dispanserizasiyanın nəticələri əsasında uşaqlar müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi sağlamlıq qrupları üzrə bölüşdürülür. Xəstə və xəstələnmə riski olan uşaqlar dispanser qeydiyyatına götürülür və müalicə üçün təyinat alırlar, eləcə də hər bir uşaq üçün fərdi sağlamlaşdırma və reabilitasiya proqramı tərtib edilir.

Maddə 8. İcbari dispanserizasiyanın təqvimini

İcbari dispanserizasiyanın həyata keçirilməsi müddətləri müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən müəyyən edilmiş dispanserizasiya təqvimində müəyyən olunur.

İcbari dispanserizasiya tədbirləri təqvimə uyğun olaraq müşahidə ili ərzində Azərbaycan Respublikasının vətəndaşlarını, Azərbaycan Respublikasında daimi yaşayan vətəndaşlığı olmayan şəxsləri və əcnəbiləri əhatə edir.

Maddə 9. İcbari dispanserizasiyadan keçmiş uşaqların registri

İcbari dispanserizasiyadan keçmiş uşaqların registri uşaqların sağlamlıq vəziyyəti və müalicə-profilaktika tədbirlərinin səmərəliliyi haqqında tam məlumat almaq məqsədilə müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən yaradılır. İcbari dispanserizasiyadan keçmiş uşaqların registri kağız üzərində və elektron daşıyıcılarında aparılır.

İcbari dispanserizasiyadan keçmiş uşaqların registrində uşağın şəxsiyyəti, dispanserizasiyanın nəticələri və sağlamlıq vəziyyəti barədə qısa məlumat, aldığı tibbi yardımlar haqqında göstərişlər qeyd olunur, hər bir uşaq üçün xüsusi kart doldurulur və bu kart ümumi məlumat bankına daxil edilir.

Maddə 10. İcbari dispanserizasiya tədbirlərinin maliyyələşdirilməsi

Uşaqlara dövlət tibb müəssisələrində icbari dispanser xidmətinin göstərilməsi dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına maliyyələşdirilir. Dispanserizasiya tədbirlərinin maliyyələşdirilməsi qaydası müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən müəyyən edilir.

İcbari dispanserizasiya tədbirləri bələdiyyə və icbari tibbi sığorta vəsaitləri, hüquqi və fiziki şəxslərin ianələri, eləcə də qanunvericiliklə nəzərdə tutulan digər vəsaitlər hesabına da həyata keçirilə bilər.

Maddə 11. Uşaqların icbari dispanserizasiyası tədbirləri

Uşaqların icbari dispanserizasiyası tədbirləri aşağıdakılardır:

- 11.1.1 uşaqların hər il tibbi baxışdan keçirilməsi (laborator, instrumental və skrining müayinələr də daxil olmaqla);
- 11.1.2 müasir diaqnostika metodlarından istifadə etməklə ehtiyacı olanların müayinəsinin davam etdirilməsi;

- 11.1.3 uşaqların sağlamlıq vəziyyətinin müəyyən edilməsi və fərdi qaydada qiymətləndirilməsi;
- 11.1.4 sağlam, xəstə və xəstələnmə riski olan uşaqların bir-birindən ayrı müşahidə edilməsi;
- 11.1.5 xəstə və xəstələnmə riski olan uşaqlar arasında müalicə-sağlamlaşdırıcı tədbirlərin həyata keçirilməsi;
- 11.1.6 tibbi və sosial tədbirlər kompleksinin hazırlanması və həyata keçirilməsi, habelə uşaqların sağlamlıq vəziyyətinin dinamik müşahidəsi;
- 11.1.7 xəstəliklərin nozoloji formasından asılı olaraq uşaqların dispanser nəzarətinə götürülməsi.

Maddə 12. İcbari dispanserizasiya sahəsində maarifləndirmə

Dövlət əhali arasında uşaqların icbari dispanserizasiyası barəsində maarifləndirməni həyata keçirir.

Təhsil müəssisələri şagirdlər arasında dispanserizasiya barəsində maarifləndirmə işini təşkil edir.

Dövlət kütləvi informasiya vasitələrindən istifadə etməklə əhalinin, xüsusilə də valideynlərin, dispanserizasiyanın məqsəd və vəzifələri, onun həyata keçirilməsi qaydası və əhəmiyyəti barəsində məlumatlandırılması üçün tədbirlər görür.

Maddə 13. İcbari dispanserizasiyadan keçiriləcək uşaqların və onların qanuni nümayəndələrinin hüquqları

İcbari dispanserizasiyadan keçiriləcək uşaqların və onların qanuni nümayəndələrinin aşağıdakı hüquqları vardır:

bu Qanunla müəyyən edilmiş qaydada dispanserizasiyadan keçmək;

dispanserizasiyanın nəticələrindən asılı olaraq tibbi göstərişlər əsasında ambulator, stasionar və ya sanatoriya-kurort şəraitində tibbi yardım almaq;

dispanserizasiyanın nəticələri, o cümlədən aparılmış müayinə-müalicə tədbirləri, habelə sağlamlığının vəziyyəti haqqında tam və obyektiv məlumat almaq;

pozulmuş hüquqları barədə qanunla müəyyən edilmiş qaydada müvafiq orqanlara və ya məhkəməyə müraciət etmək.

Maddə 14. İcbari dispanserizasiyadan keçiriləcək uşaqların qanuni nümayəndələrinin vəzifələri

İcbari dispanserizasiyadan keçiriləcək uşaqların qanuni nümayəndələrinin vəzifələri aşağıdakılardır:

dispanserizasiya ilə əlaqədar tibb işçilərinin göstərişlərini yerinə yetirmək; həkimin çağırışı ilə uşağı aidiyyəti tibb müəssisəsinə gətirmək;

daimi yaşayış yerini dəyişdirdikdə bir ay müddətində ərazi üzrə tibb müəssisəsində uçota alınmaq;

uşağın icbari dispanserizasiyasından imtinanın səbəbini yazılı şəkildə bildirmək.

III FƏSİL

Yekun müddəalar

Maddə 15. Qanunun pozulmasına görə məsuliyyət

Bu Qanunu pozan hüquqi, fiziki və vəzifəli şəxslər qanunla müəyyən edilmiş qaydada məsuliyyət daşıyırlar.

Maddə 16. Beynəlxalq əməkdaşlıq

Uşaqların icbari dispanserizasiyası sahəsində beynəlxalq əməkdaşlıq Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrə əsasən həyata keçirilir.

*İlham Əliyev,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti*

*Bakı şəhəri, 5 mart 2013-cü il
№ 591-IVQ*

**“UŞAQLARIN İCBARİ DISPANSERİZASİYASI HAQQINDA”
AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ 2013-cü il 5 mart tarixli
591-IVQ nömrəli QANUNUNUN TƏTBİQİ BARƏDƏ
AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI PREZİDENTİNİN
FƏRMANI**

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cu bəndini rəhbər tutaraq, “Uşaqların icbari dispanserizasiyası haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2013-cü il 5 mart tarixli 591-IVQ nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədilə qərara alıram:

1. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:

1.1. üç ay müddətində:

- 1.1.1. Azərbaycan Respublikası qanunlarının və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktlarının “Uşaqların icbari dispanserizasiyası haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılması ilə bağlı təkliflərini hazırlasın və Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;
- 1.1.2. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin normativ hüquqi aktlarının həmin Qanuna uyğunlaşdırılmasını təmin etsin və bu barədə Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;
- 1.1.3. “Uşaqların icbari dispanserizasiyadan keçirilməsinə dair Dövlət Proqramı”nın layihəsini hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;
- 1.1.4. “Uşaqların icbari dispanserizasiyası haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun pozulmasına görə məsuliyyət növlərini müəyyən edən qanunvericilik aktının layihəsini hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;
- 1.1.5. həmin Qanunun 7.1-ci maddəsinə uyğun olaraq, uşaqların icbari dispanserizasiyasının həyata keçirilməsi qaydasını Azərbaycan Respublikasının Prezidenti ilə razılaşdırmaqla müəyyən etsin;
- 1.1.6. həmin Qanunun 7.2-ci maddəsinə uyğun olaraq dispanserizasiyadan keçiriləcək uşaqlara göstərilməli olan tibbi yardımın həcmi və keyfiyyət standartlarını

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti ilə razılaşdırmaqla müəyyən etsin;

1.1.7. həmin Qanunun 7.6-cı maddəsinə uyğun olaraq, xəstə və xəstələnmə riski olan uşaqlar üçün müalicə-sağlamlaşdırıcı tədbirlərin həyata keçirilməsi qaydasını Azərbaycan Respublikasının Prezidenti ilə razılaşdırmaqla müəyyən etsin;

1.1.8. həmin Qanunun 10.1-ci maddəsinə uyğun olaraq, dispanserizasiya tədbirlərinin maliyyələşdirilməsi qaydasını Azərbaycan Respublikasının Prezidenti ilə razılaşdırmaqla müəyyən etsin;

1.2. mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının həmin Qanuna uyğunlaşdırılmasını nəzarətdə saxlasın və bunun icrası barədə beş ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.3. həmin Qanundan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

2. Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi:

2.1 “Uşaqların icbari dispanserizasiyası haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 7.4-cü maddəsinə uyğun olaraq, uşaqların icbari dispanserizasiyası zamanı müayinələrin və baxış keçirəcək ixtisaslı mütəxəssislərin siyahısını təsdiq etsin;

2.2 həmin Qanunun 7.5-ci maddəsinə uyğun olaraq, dispanserizasiyadan keçiriləcək və dispanserizasiyadan keçmiş uşaqların uçotu qaydasını müəyyən etsin.

3. Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının və normativ xarakterli aktların “Uşaqların icbari dispanserizasiyası haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılmasını təmin etsin və bu barədə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə məlumat versin.

4. Müəyyən edilsin ki:

- 4.1 “Uşaqların icbari dispanserizasiyası haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 7.1-ci, 7.2-ci, 7.6-cı və 10.1-ci maddələrində nəzərdə tutulmuş “müvafiq icra hakimiyyəti orqanı”nın səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti həyata keçirir;
- 4.2 həmin Qanunun 7.3-cü, 7.4-cü, 7.5-ci (hər iki halda), 7.8-ci, 8.1-ci və 9.1-ci maddələrində nəzərdə tutulmuş “müvafiq icra hakimiyyəti orqanı”nın səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi həyata keçirir.

İlham Əliyev,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 10 aprel 2013-cü il
№ 861

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI NAZİRLƏR KABİNETİNİN SƏRƏNCAMI № 91

Bakı şəhəri, 18 aprel 2013-cü il

Uşaqların icbari dispanserizasiyası haqqında “Azərbaycan Respublikasının 2013-cü il 3 mart tarixli 591-IVQ nömrəli Qanununun tətbiqi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2013-cü il 10 aprel tarixli 861 nömrəli Fərmanının icrasını təmin məqsədi ilə:

1. Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi aidiyyəti dövlət orqanları ilə razılaşdırmaqla:

- 1.1 iki ay müddətində Azərbaycan Respublikası qanunlarının və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktlarının “Uşaqların icbari dispanserizasiyası haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılması ilə bağlı təkliflər hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə təqdim etsin;
- 1.2 iki ay müddətində Azərbaycan Respublikası Nazirlər kabinetinin normativ hüquqi aktlarının həmin Qanuna uyğunlaşdırılması ilə bağlı təkliflər hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə təqdim etsin;
- 1.3 iki ay müddətində həmin Qanunun pozulmasına görə məsuliyyət növlərini müəyyən edən qanunvericilik aktının layihəsini hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə təqdim etsin;
- 1.4 mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının həmin Qanuna uyğunlaşdırılmasını təmin etsin və bu barədə dörd ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə məlumat versin.

2. Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi aidiyyəti dövlət orqanları ilə razılaşdırmaqla iki ay müddətində:

- 2.1 “Uşaqların icbari dispanserizasiyadan keçirilməsinə dair Dövlət Proqramı”nın layihəsini hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə təqdim etsin;
- 2.2 həmin Qanunun 7.1-ci maddəsinə uyğun olaraq, uşaqların icbari dispanserizasiyasının həyata keçirilməsi qaydasının

- layihəsini hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə təqdim etsin;
- 2.3 həmin Qanunun 7.2-ci maddəsinə uyğun olaraq, dispanserizasiyadan keçiriləcək uşaqlara göstərilməli olan yardımın həcminə və keyfiyyət standartlarına dair təkliflərini Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə təqdim etsin;
- 2.4 həmin Qanunun 7.6-ci maddəsinə uyğun olaraq, xəstə və xəstələnmə riski olan uşaqlar üçün müalicə-sağlamlaşdırıcı tədbirlərin həyata keçirilməsi qaydasının layihəsini hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə təqdim etsin;
- 2.5 həmin Qanunun 10.1-ci maddəsinə uyğun olaraq dispanserizasiya tədbirlərinin maliyyələşdirilməsi qaydasının layihəsini hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə təqdim etsin.
3. Bu sərəncamın 1-ci hissəsinin icrasına nəzarət Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabineti Aparatının hüquq şöbəsinə, 2-ci hissəsinin icrasına nəzarət isə humanitar məsələlər şöbəsinə həvalə edilsin.
4. Bu sərəncam imzalandığı gündən qüvvəyə minir.

Artur Rasi-zadə,
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
SƏHIYYƏ NAZİRLİYİ KOLLEGIYASININ
QƏRARI № 24

Bakı şəhəri, 28 iyun 2013-cü il

“Dispanserizasiyadan keçiriləcək və dispanserizasiyadan keçmiş uşaqların uçotu qaydası”nın təsdiq edilməsi barədə”

“Uşaqların icbari dispanserizasiyası haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2013-cü il 5 mart tarixli 591-IVQ nömrəli Qanununun tətbiqi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2013-cü il 10 aprel tarixli 861 nömrəli Fərmanının 2.2-ci yarımbəndinin icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyi haqqında Əsasnamənin 14.5-ci bəndini rəhbər tutaraq Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin Kollegiyası

qərara alır:

1. “Dispanserizasiyadan keçiriləcək və dispanserizasiyadan keçmiş uşaqların uçotu qaydası” təsdiq edilsin (əlavə olunur).
2. Hüquq və daxili nəzarət sektorunun müdiri vəzifəsini icra edən E. Əzizova tapşırılsın ki, bu qərar 3 gün müddətində Azərbaycan Respublikasının Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edilməsi üçün Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyinə təqdim edilsin.
3. Qərarın icrasına nəzarət Nazir müavini Nigar Əliyevaya həvalə edilsin.

Oqtay Şirəliyev,
Kollegiyanın sədri

Nərgiz Şahbazova,
Kollegiyanın məsul katibi

**Dispanserizasiyadan keçiriləcək və dispanserizasiyadan keçmiş
uşaqların uçotu
QAYDASI**

I. Ümumi müddəalar

1. Bu Qaydalar “Uşaqların icbari dispanserizasiyası haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 7.5-ci maddəsinə əsasən hazırlanmışdır və dispanserizasiyadan keçiriləcək və dispanserizasiyadan keçmiş uşaqların uçotu qaydasını müəyyən edir.
2. Dispanserizasiyadan keçiriləcək və dispanserizasiyadan keçmiş uşaqların uçotu kağız üzərində və elektron daşıyıcılarında aparılır.
3. İcbari dispanserizasiya tədbirləri Azərbaycan Respublikasının vətəndaşlarını, Azərbaycan Respublikasında daimi yaşayan vətəndaşlığı olmayan şəxsləri və əcnəbiləri əhatə edir.

II. Dispanserizasiyadan keçiriləcək uşaqların uçotu

4. İcbari dispanserizasiyadan keçmiş uşaqların registrində uşağın şəxsiyyəti, dispanserizasiyanın nəticələri və sağlamlıq vəziyyəti barədə qısa məlumat, aldığı tibbi yardımlar haqqında göstərişlər qeyd olunur, hər bir uşaq üçün xüsusi kart doldurulur və bu kart ümumi məlumat bankına daxil edilir.
5. Dispanserizasiyadan keçiriləcək uşaqların uçotu ambulator-poliklinika yardımını göstərən müalicə profilaktika müəssisəsi tərəfindən xidmət etdiyi ərazi üzrə aparılır.
6. Uşaqlar yaşayış yeri və ya olduğu yer üzrə uçota alınırırlar.
7. Uçota alınmış uşaqlar 2 əsas qrupa bölünürlər: bilavasitə tibb müəssisəsinin ərazisində yaşayan uşaqlar və bu müəssisəyə təhkim olunmuş uşaqlar (təhsil müəssisələrində təhsil alanlar və sosial xidmət müəssisələrində olanlar). Təhkim olunmuş uşaqlara dispanserizasiya məqsədi ilə aparılan müayinələrin nəticələri barədə məlumatlar onların uçotda olduqları tibb müəssisəsinə göndərilir.
8. Təhsil və sosial xidmət müəssisələrində uşaqların bölgüsü həmin müəssisələrin strukturuna uyğun olaraq qruplar və siniflər üzrə aparılır.

9. Uşaqların uçotu tibbi müəssisəsiyə müraciət edən uşaqların tibb heyəti tərəfindən siyahıya alınma yolu ilə dəqiqləşdirilməsi, eləcə də uşaqlara evlərdə baxışların aparılması vasitəsi ilə həyata keçirilir.
10. Yenidoğulmuş uşaqların uçota alınması doğuşayardım xidməti göstərən müəssisə tərəfindən verilmiş “Doğum haqqında tibbi şəhadətnamə” əsasında “Vətəndaşların elektron sağlamlıq kartı” sistemindən (VESKS) istifadə etməklə həyata keçirilir.
11. Tibb müəssisəsi tərəfindən uçota götürülən hər bir uşağa “Uşağın inkişaf tarixi” açılır.

III. Dispanserizasiyadan keçmiş uşaqların uçotu

12. Dispanserizasiyadan keçmiş hər bir uşağa aparılan müayinələrin nəticələri “Uşağın inkişaf tarixi” və VESKS-yə daxil edilir.
13. Dispanserizasiyadan keçmiş uşaqlar sağlam, xəstə və xəstələnmə riski olan uşaqlar qruplarına bölünərək bir-birindən ayrı dispanser müşahidəsinə götürülmürlər.
14. Hər bir xəstə və xəstələnmə riski olan uşağa diaqnozuna uyğun olaraq müalicə həkimi tərəfindən müəyyən olunmuş dövriliklə müayinələr aparılır və nəticələri “Uşağın Dispanser Müşahidə Kartı”na və VESKS-yə daxil edilir.
15. Dispanserizasiyanın illik nəticələri “Müalicə müəssisəsinin xidmət göstərdiyi ərazidə yaşayan əhalinin xəstəlikləri haqqında” və “Müalicə-profilaktika müəssisəsinin fəaliyyəti haqqında” rəsmi statistika hesabatı formalarına daxil edilir.

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI PREZİDENTİNİN
SƏRƏNCAMI**

**“Uşaqların icbari dispanserizasiyadan keçirilməsinə dair Dövlət
Proqramı”nın təsdiq edilməsi haqqında**

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 3-cü bəndini rəhbər tutaraq

qərara alıram:

1. “Uşaqların icbari dispanserizasiyadan keçirilməsinə dair Dövlət Proqramı” təsdiq edilsin (əlavə olunur).
2. Bu Sərəncamın 1-ci hissəsində qeyd olunan Dövlət Proqramında nəzərdə tutulmuş tədbirlərin icrasının əlaqələndirilməsi Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyinə həvalə edilsin.
3. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu Sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etsin.

*İlham Əliyev,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti*

*Bakı şəhəri, 10 dekabr 2013-cü il
№ 150*

Uşaqların icbari dispanserizasiyadan keçirilməsinə dair Dövlət Proqramı

1. Giriş

Uşaqlara göstərilən tibbi xidmətin keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması dövlətin sosial yönümlü siyasətinin prioritet istiqamətlərindən biridir. Son illər bu sahədə mühüm tədbirlər həyata keçirilmişdir. Tədbirlər BMT-nin Uşaq Hüquqları Konvensiyasına və “Minilliyin İnkişaf Məqsədləri”nə, eləcə də “Azərbaycan – 2020: Gələcəyə baxış” İnkişaf Konsepsiyasına uyğun olaraq aparılır.

Uşaqlara tibbi yardım göstərən tibb müəssisələrinin maddi-texniki bazasının yaxşılaşdırılması, onların müasir tibbi texnika və ləvazimatlarla təchiz edilməsi, yeni tibbi texnologiyaların tətbiqi, tibbi kadrların peşə səviyyəsinin artırılması və digər tədbirlər respublikada uşaqlara göstərilən tibbi xidmətin keyfiyyətinin artırılmasına imkan vermişdir. Respublikada həyata keçirilən bütün bu tədbirlər nəticəsində uşaqların sağlamlığını xarakterizə edən göstəricilərdə nəzərəçarpan müsbət dinamika müşahidə olunur.

Xəstəliklərin və əlillik hallarının əksəriyyətinin təməlinin uşaq yaşında qoyulduğunu nəzərə alaraq, uşaqlar arasında xəstəliklərin vaxtında aşkar edilməsi məqsədi ilə icbari tibbi müayinələrin aparılmasının, aşkar edilmiş xəstə uşaqların dispanserizasiyaya cəlb edilməsinin və müalicə-sağlamlaşdırıcı tədbirlərin həyata keçirilməsinin müstəsna əhəmiyyəti vardır.

“Uşaqların icbari dispanserizasiyası haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2013-cü il 5 mart tarixli 591-IVQ nömrəli Qanununun tətbiqi barədə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2013-cü il 10 aprel tarixli 861 nömrəli Fərmanının 1.1.3-cü yarımbəndinin icrasını təmin etmək məqsədi ilə hazırlanmış bu Dövlət Proqramı uşaqlar arasında xəstələnmənin, habelə sağlamlıq imkanlarının məhdudluğunun və ölümün səviyyəsinin azadılmasına yönəldilmişdir.

Bu Dövlət Proqramı 2013-2017-ci illəri əhatə edir və uşaqların icbari dispanserizasiyasını həyata keçirən dövlət tibb müəssisələrinin

maddi-texniki bazasının gücləndirilməsini, laborator müayinələri aparmaq üçün diaqnostik avadanlıq və reaktivlərlə təchiz edilməsini, kadrların təkmilləşdirilməsini və əhali arasında geniş maarifləndirmə işlərinin aparılmasını nəzərdə tutur.

2. Dövlət Proqramının məqsədi

2.1 Dövlət Proqramının məqsədləri aşağıdakılardır

- 2.1.1 uşaqlarda xəstəliklərin və onların risk amillərinin erkən mərhələdə aşkar edilməsi və sonrakı müşahidəsi vasitəsilə onlar arasında xəstələnmə, sağlamlıq imkanlarının məhdudluğunun və ölüm səviyyəsinin azadılması;
- 2.1.2 uşaqlara göstərilən tibbi xidmətlərin keyfiyyətinin yüksəldilməsi;
- 2.1.3 dispanserizasiya tədbirləri çərçivəsində aparılan profilaktika, diaqnostika və müalicə-sağlamlaşdırıcı tədbirlərin qeydiyyat sisteminin yaradılması və həmin sistemin mövcud elektron sağlamlıq sisteminə inteqrasiyası;
- 2.1.4 uşaqların dispanserizasiyanı həyata keçirən tibbi, xüsusi ilə ilkin səhiyyə xidməti göstərən tibb işçilərinin hazırlıq səviyyəsinin yüksəldilməsi;
- 2.1.5 uşaqların dispanserizasiyanı həyata keçirən dövlət tibb müəssisələrinin maddi-texniki bazasının gücləndirilməsi, onların müasir tibbi texnika və avadanlıqla təchizatının yaxşılaşdırılması;
- 2.1.6 uşaqlar və valideynlər arasında maarifləndirmə işlərinin və xəstəliklərin ilkin profilaktikasının gücləndirilməsi.

3. Dövlət Proqramının maliyyələşdirilməsi

Dövlət Proqramında nəzərdə tutulan tədbirlər müvafiq illər üzrə Azərbaycan Respublikasının dövlət büdcəsində aidiyyəti icraçı orqanlar üçün nəzərdə tutulmuş vəsait dairəsində maliyyələşdirilir.

4. Dövlət Proqramının həyata keçirilməsi üzrə Tədbirlər Planı

Sıra№	Tədbirin adı	İcraçı orqanlar	İcra müddəti (illər üzrə)
4.1 Təşkilatı tədbirlər			
4.1.1	İcbari dispanserizasiyadan keçiriləcək və dispanserizasiyadan keçmiş uşaqların uçotunun aparılması	Səhiyyə Nazirliyi	Mütəmadi
4.1.2	İcbari dispanserizasiyadan keçmiş uşaqların registrinin yaradılması	Səhiyyə Nazirliyi	2013-2014
4.1.3	Dispanserizasiya zamanı aparılmış müayinə və müalicə-sağlamlılıqdırıcı tədbirlərin elektron qeydiyyatının aparılması və onun mövcud elektron sağlamlıq kartı sistemində inteqrasiyasının təmin edilməsi	Səhiyyə Nazirliyi	2013-2017
4.2 Tibb müəssisələrinin maddi-texniki bazasının gücləndirilməsi			
4.2.1	Uşaqların dispanserizasiyasını həyata keçirən müəssisələrdə təmir-tikinti işlərinin aparılması məqsədi ilə illik sifarişlərin hazırlanması	Səhiyyə Nazirliyi	Hər il

4.2.2	Uşaqlara tibbi xidmətlər göstərən ilkin səhiyyə müəssisələrinin lazımi avadanlıq, laborator və tibbi ləvazimatlarla, eləcə də kompüter texnikası ilə təchiz edilməsi	Səhiyyə Nazirliyi	2013-2017
4.2.3	Tibbi müayinələrin aparılması üçün təhsil müəssisələrində fəaliyyət göstərən tibb məntəqələrinin müvafiq avadanlıqlarla təchiz edilməsi	Təhsil Nazirliyi	2013-2017
4.3 Uşaqlara göstərilən tibbi xidmətlərin keyfiyyətinin yüksəldilməsi			
4.3.1	Dispanserizasiya tədbirləri çərçivəsində uşaqlara göstərilən tibbi xidmətlər üzrə klinik protokolların və müvafiq təlimatların hazırlanması	Səhiyyə Nazirliyi	2014
4.3.2	Dispanserizasiya çərçivəsində uşaqlara göstərilən tibbi xidmətlərin keyfiyyətinin monitorinqi və qiymətləndirmə mexanizminin hazırlanması	Səhiyyə Nazirliyi	2014

4.3.3	Xəstə və xəstələnmə riski olan uşaqlar üçün sanatoriya-kurort və bərpa müalicəsinin təşkili	Səhiyyə Nazirliyi	2013-2017
4.3.4	Çətin həyat şəraitində olan xəstə və xəstələnmə riski olan uşaqların sosial xidmət müəssisələrində yerləşdirilməsi	Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, Səhiyyə Nazirliyi	2013-2017
4.3.5	Dispanserizasiya məqsədi ilə aparılan tibbi müayinələr zamanı aşkar edilən xəstə uşaqların ixtisaslaşdırılmış tibb müəssisələrində müalicəsinin təşkili	Səhiyyə Nazirliyi	Mütəmadi
4.4 Kadr hazırlığı			
4.4.1	Uşaqların dispanserizasiyasını həyata keçirən ilkin səhiyyə xidməti göstərən tibb işçiləri (ailə həkimi, sahə pediatri) üçün xəstəliklərin erkən aşkarlanması və müalicəsi üzrə keyfiyyət standartları və klinik protokollar əsasında təlimlərin keçirilməsi	Səhiyyə Nazirliyi	Mütəmadi

4.4.2	Dispanserizasiya ilə bağlı təlim mövzularının diplomaqədər və diplomdansonrakı tədris proqramlarına daxil edilməsi	Səhiyyə Nazirliyi	2013-2014
4.4.3	Uşaqlar arasında xəstəliklərin profilaktikası və müalicəsi, fəsadlarla mübarizə sahəsində beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsi və əməkdaşlıq çərçivəsində yerli mütəxəssislərin xaricdə təlim keçməsinin təşkili	Səhiyyə Nazirliyi	Mütəmadi
4.4.4	Uşaqlar arasında geniş yayılmış xəstəliklər üzrə elmi konfransların keçirilməsi, eləcə də mütəxəssislərin beynəlxalq konqres, konfrans və simpoziumlarda iştirakının təmin edilməsi	Səhiyyə Nazirliyi	Mütəmadi
4.5 İcbari dispanserizasiya sahəsində maarifləndirmə			
4.5.1	İcbari dispanserizasiyanın əhəmiyyətinə dair videoroliklərin hazırlanması, bukletlərin, plakatların və digər əyani vəsaitlərin çap edilməsi	Səhiyyə Nazirliyi, Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi	2013-2015
4.5.2	Şagirdlər arasında dispanserizasiya barəsində maarifləndirmə işinin aparılması	Təhsil Nazirliyi, Səhiyyə Nazirliyi	Mütəmadi

4.5.3	Uşaqların dispanserizasiyaya cəlb edilməsi məqsədi ilə uşaqlar və valideynlər arasında sağlamlıq, xəstəliklərin risk amilləri sahəsində müvafiq mövzular üzrə maarifləndirmə materiallarının yayılması	Səhiyyə Nazirliyi, Təhsil Nazirliyi, Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi, kütləvi informasiya vasitələri	Mütəmadi
-------	--	---	----------

5. Dövlət Proqramının həyata keçirilməsindən gözlənilən nəticələr

5.1. Dövlət Proqramının həyata keçirilməsindən gözlənilən nəticələr aşağıdakılardır:

- 5.1.1 uşaqlara göstərilən tibbi xidmətin səviyyəsinin yüksəldilməsi;
- 5.1.2 uşaqların sağlamlıq vəziyyətinin yaxşılaşdırılması;
- 5.1.3 dispanserizasiyanın nəticələrinin təhlili əsasında vaxtında müalicə-sağlamlaşdırıcı tədbirlərin həyata keçirilməsi;
- 5.1.4 uşaqların sağlam həyat tərzi sahəsində maarifləndirilməsi.

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
NAZİRLƏR KABİNETİNİN
QƏRARI № 109

Bakı şəhəri, 23 aprel 2014-cü il

**“Uşaqların icbari dispanserizasiyası haqqında” Azərbaycan
Respublikası Qanununun tətbiqi ilə bağlı bəzi normativ hüquqi
aktların təsdiq edilməsi barədə**

“Uşaqların icbari dispanserizasiyası haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2013-cü il 5 mart tarixli 591-IVQ nömrəli Qanununun tətbiqi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2013-cü il 10 aprel tarixli 861 nömrəli Fərmanının 1.1.5-1.1.8-ci yarımbəndlərinin icrasını təmin etmək məqsədi ilə və 4.1-ci bəndinə əsasən Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti

qərara alır:

1. “Uşaqların icbari dispanserizasiyasının həyata keçirilməsi Qaydası” təsdiq edilsin (1 nömrəli əlavə).
2. “Dispanserizasiyadan keçiriləcək uşaqlara göstərilməli olan tibbi yardımın həcmi və keyfiyyət standartları” təsdiq edilsin (2 nömrəli əlavə).
3. “Xəstə və xəstələnmə riski olan uşaqlar üçün müalicə-sağlamlaşdırıcı tədbirlərin həyata keçirilməsi Qaydası” təsdiq edilsin (3 nömrəli əlavə).
4. “Dispanserizasiya tədbirlərinin maliyyələşdirilməsi Qaydası” təsdiq edilsin (4 nömrəli əlavə).

*Artur Rasi-zadə,
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri*

Uşaqların icbari dispanserizasiyasının həyata keçirilməsi QAYDASI

1. Ümumi müddəalar

- 1.1. Bu Qayda “Uşaqların icbari dispanserizasiyası haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 7.1-ci maddəsinə əsasən hazırlanmışdır və uşaqların icbari dispanserizasiyasının həyata keçirilməsi qaydasını müəyyən edir.
- 1.2. Bu Qayda valideynlərini itirmiş və valideyn himayəsindən məhrum olmuş, sosial təhlükəli vəziyyətdə olan, sağlamlıq imkanları məhdud və cəzaçəkmə müəssisələrində olan uşaqların icbari dispanserizasiyasını da əhatə edir.
- 1.3. Uşaqların icbari dispanserizasiyası onların yaşı və sağlamlıq vəziyyəti nəzərə alınaraq həyata keçirilir.
- 1.4. Uşaqların icbari dispanserizasiyası Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin tabeliyində olan ambulator-poliklinika yardımı göstərən müalicə-profilaktika müəssisələri tərəfindən dispanserizasiyadan keçiriləcək uşaqlara göstərilməli olan tibbi yardımın həcmi və keyfiyyət standartlarına uyğun olaraq tərtib edilmiş müayinə cədvəlinə və sahə prinsipinə əsasən həyata keçirilir.
- 1.5. İcbari dispanserizasiyadan keçiriləcək uşaqların həkimin çağırışı ilə tibb müəssisəsinə gətirilməsinə və dispanserizasiya ilə əlaqədar tibb işçilərinin göstərişlərinin yerinə yetirilməsinə görə məsuliyyəti onların valideynləri və digər qanuni nümayəndələri daşıyırlar.
- 1.6. Tibbi-profilaktik müayinələrin nəticələri “Uşağın inkişaf tarixi”ndə (AZS 112/u) qeyd edilir və “Vətəndaşların Elektron Sağlamlıq Kartı Sistemi”nə (VESKS) daxil edilir.
- 1.7. Hər ilin sonunda tibb müəssisəsi tərəfindən uşaqların icbari dispanserizasiyası işi təhlil olunaraq rəsmi statistik hesabat hazırlanır və tabeliyi üzrə müvafiq səhiyyə idarə və ya müəssisəsinə təqdim edilir.

2. Dispanserizasiyadan keçən uşaqların dispanser qeydiyyatına götürülməsi və dispanser qeydiyyatdan çıxarılması

- 2.1 Tibbi-profilaktik müayinələrin nəticələrinə əsasən uşaqlar sağlamlıq qruplarına bölünürlər.
- 2.2 Xəstə və xəstələnmə riski olan uşaqlar dispanser müşahidəsinə götürülür və onlara “Uşağın Dispanser Müşahidə Kartı” (AZS 030/u) açılır.
- 2.3 Hər bir xəstə və xəstələnmə riski olan uşağa dispanserizasiya planı tərtib edilir. Dispanserizasiya planında mütəxəssislərin baxışlarının və müayinələrin dövriliyi, həmçinin aparılacaq müalicə-sağlamlaşdırıcı tədbirlər əks olunur.
- 2.4 Dispanserizasiya planına uyğun olaraq uşağa aparılan müayinə və müalicə tədbirləri barədə məlumatlar “Uşağın Dispanser Müşahidə Kartı”nda (AZS 030/u) qeyd edilir və VESKS-yə daxil edilir.
- 2.5 Dispanser qeydiyyatında olan uşaq müalicədən və uzunmüddətli remissiyadan sonra sahə həkiminin və mütəxəssislərin ümumi rəyi əsasında qeydiyyatdan çıxarılır.
- 2.6 Xəstə uşaq dispanser qeydiyyatından çıxarılmırsa, yeni təqvim ili üçün sağlamlaşdırıcı tədbirlər planı tərtib edilir və “Uşağın Dispanser Müşahidə Kartı”nda (AZS 030/u) və VESKS-də qeydiyyat davam etdirilir.

3. Bəzi kateqoriyadan olan uşaqların icbari dispanserizasiyasının xüsusiyyətləri

- 3.1 Təhsil alan uşaqların dispanserizasiyası məqsədi ilə ambulator-poliklinika yardımını göstərən müalicə-profilaktika müəssisəsi tərəfindən onların tibbi-profilaktik müayinə cədvəli tərtib olunur və müayinələrin keçiriləcəyi təhsil müəssisəsinin rəhbərliyi ilə razılaşdırılır.
- 3.2 Təhsil alan uşaqların tibbi-profilaktik müayinələri təhsil aldıqları yerlərdə həyata keçirilir. Bu məqsədlə təhsil müəssisələri tərəfindən müayinələrin həyata keçirilməsi üçün şərait yaradılır. Təhsil müəssisəsində həyata keçirilməsi mümkün olmayan tibbi-profilaktik müayinələr ərazi üzrə səhiyyə müəssisələrində aparılır.

- 3.3 Cəzaçəkmə müəssisələrində olan uşaqların icbari dispanserizasiyası Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Nazirliyinin tibb xidməti tərəfindən həyata keçirilir.
- 3.4 Valideynlərini itirmiş və valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqlar onlar üçün müəssisələrdə, yəni onların saxlanıldığı, təhsil və (və ya) tərbiyə aldığı təhsil müəssisələrində, ailə tipli uşaq evlərində, əhalinin sosial müdafiəsi müəssisələrində (uşaq evləri, sağlamlıq imkanları məhdud uşaqlar üçün internatlar, sosial-reabilitasiya yardım mərkəzləri, sosial sığınacaqlar), səhiyyə sistemi müəssisələrində və qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada yaradılan digər dövlət və qeyri-dövlət müəssisələrində yerləşdirildiyi halda onların icbari dispanserizasiyası məqsədi ilə aparılan tibbi müayinələr bu müəssisələrdə həyata keçirilir. Tibbi-profilaktik müayinələrin valideynlərini itirmiş və valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqlar üçün müəssisələrdə aparılması mümkün olmadıqda, həmin müayinələr ərazi üzrə səhiyyə müəssisələrində, yaxud səhiyyə müəssisələri tərəfindən yaradılmış və müvafiq mütəxəssislərdən ibarət səyyar briqadalar tərəfindən valideynlərini itirmiş və valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqlar üçün müəssisələrdə həyata keçirilir.
- 3.5 Sağlamlıq imkanları məhdud uşaqların icbari dispanserizasiyası məqsədi ilə aparılan tibbi-profilaktik müayinələr onların yerləşdikləri təhsil, səhiyyə və əhalinin sosial müdafiəsi müəssisələrində bu Qaydanın 3.4-cü bəndi ilə müəyyən edilmiş qaydada həyata keçirilir.
- 3.6 Sosial təhlükəli vəziyyətdə olan uşaqların icbari dispanserizasiyası məqsədi ilə aparılan tibbi-profilaktik müayinələr “Yetkinlik yaşına çatmayanların baxımsızlığının və hüquq pozuntularının profilaktikası haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 4-cü maddəsində nəzərdə tutulmuş yetkinlik yaşına çatmayanların baxımsızlığının və hüquq pozuntularının profilaktikası sisteminə daxil olan orqan və müəssisələrdə bu Qaydanın 3.4-cü bəndi ilə müəyyən edilmiş qaydada təşkil olunur.

*Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin
2014-cü il 23 aprel tarixli 109 nömrəli
qərarı ilə təsdiq edilmişdir
(2 nömrəli əlavə)*

**Dispanserizasiyadan keçiriləcək uşaqlara göstərilməli olan tibbi yardımın həcmi və keyfiyyət
STANDARTLARI**

1. Uşaqların yaş qrupuna görə göstərilməli olan tibbi yardımın həcmi

Yaş qrupları	Mütəxəssislərin müayinəsi	Müayinə zamanı xüsusi diqqət yetirilməli hallar	Aparılan müayinələr	Əsas məsləhətlər/müalicə
Yenidoğulmuşlar	həkim-pediatrın müayinəsi - doğum evindən çıxdıqdan 3 gün ərzində və sonrakı müayinələr doğuşun gedişindən asılı olaraq 7-10 gündən bir – evdə, 1 aylığında poliklinikada	müxtəlif orqan və sistemlərin, xüsusilə sinir sisteminin, göbək həlqəsinin vəziyyəti, çəkinin dinamikası və anadangəlmə inkişaf qüsurlarının aşkarlanması	göstərişə əsasən	qidalanmanın və gündəlik rejimin düzgün təşkili

1 yaşadək uşaqlar	həkim-pediatr - ayda 1 dəfə, həkim-cərrah, həkim-oftalmoloq, həkim-otorinolarinqoloq və həkim-nevropatoloq 3 ayınadək – 1 dəfə, digər mütəxəssislər – ehtiyac olduqda	boyun, çəkinin, başın və döş qəfəsinin ölçülərinin dinamikası, uşağın sinir və psixi inkişafının vəziyyəti, sümük-əzələ sisteminin, daxili orqanların vəziyyəti, anadangəlmə qüsurların olması	qanın ümumi analizi, göstəriş olarsa 6 aylığına-dək yoxlanılmalı, 2-ci yarımillikdə qanın ümumi analizi	uşağın təmiz havada olması, qidalanmanın xüsusiyyəti və gündəlik rejimin təşkili, 3 həftəliyindən raxitin profilaktikası, masaj, gimnastika, ümumi sağlamlaşdırıcı prosedurların aparılması
2 yaşlı uşaqlar	həkim-pediatr – rübdə 1 dəfə, həkim-otorinolarinqoloq, həkim-stomatoloq il ərzində 1 dəfə, digər mütəxəssislər – ehtiyac olduqda	eynilə, süd dişlərinin çıxmasında defektlərin vaxtında aşkar edilməsi	sidiyin, qanın ümumi analizi və nəcisin qurd yumurtalarına yoxlanılması	eynilə, payız və qış mövsümündə raxitin profilaktikası (göstərişə uyğun)
3 yaşlı uşaqlar	həkim-pediatr 6 aydan bir, həkim-oftalmoloq, həkim-otorinolarinqoloq, həkim-stomatoloq, loqoped ildə 1	uşağın psixo-nevroloji və fiziki inkişafı, sümük - əzələ sistemi, diş-	eynilə	məhkəmləndirici tədbirlər, gimnastika, yaşa uyğun rejimin qurulması, xroniki

	dəfə, digər mütəxəssislər – ehtiyac olduqda	çənə, daxili orqanların ümumi vəziyyəti		infeksiya ocaqlarının sanasiyası
4-5 yaşlı uşaqlar	həkim-pediatr, həkim-otorinolaringoloq, həkim-oftalmoloq, nevropatoloq, həkim-stomatoloq, həkim-cərrah, loqopedin ildə 1 dəfə baxışı, digər mütəxəssislər – ehtiyac olduqda	psixonevroloji və fiziki inkişafın xüsusiyyətləri: danışmaq, qamət, eşitmə, görmə, dişlərin çıxmasında defektlərin vaxtında aşkar edilməsi	Antropometriya – ildə 1 dəfə, nəcis, qanın ümumi analizləri – ildə 1 dəfə, digər müayinələr (göstərişə əsasən)	möhkəmləndirici və bərpaedici tədbirlər, aşkar edilmiş patologiyaların müalicəsi
1-3-cü siniflər	həkim-pediatr, həkim-stomatoloq ildə 1 dəfə, digər mütəxəssislər – ehtiyac olduqda	daxili orqanların vəziyyəti, fiziki inkişafı, qamətin əyilməsi, dişlərdə kariyesin əmələ gəlməsi, danışmada defektin aşkarlanması	antropometriyanın aparılması, nəcis, qurd yumurtasına yoxlanılması, digər müayinələr, o cümlədən Mantu sınağı (göstərişə əsasən)	ev və məktəb rejiminin təşkili, fiziki tərbiyə, möhkəmləndirici tədbirlər, hərəkətli oyunlar, aşkar edilmiş patologiyaların müalicəsi

4-cü sinif	həkim-pediatr, həkim-oftalmoloq, həkim-nevropatoloq, həkim-stomatoloq, həkim-otorinolaringoloq, həkim-cərrahın müayinəsi, digər mütəxəssislər – ehtiyac olduqda	fiziki və psixi inkişafın, görmə qabiliyyətinin və lör orqanlarının yoxlanılması, arterial təzyiqə nəzarət, qamətin əyilməsi, zərərli adətlərin olub-olmaması	antropometriyanın aparılması, nəcisin qurd yumurtasına yoxlanılması, arterial təzyiqin ölçülməsi	eynilə
5-6-cı siniflər	həkim-pediatr, həkim-stomatoloqun müayinəsi, digər mütəxəssislər – ehtiyac olduqda	daxili orqanların vəziyyəti, fiziki inkişafı, dişlərdə kariyesin əmələ gəlməsi	qanın ümumi analizi, nəcisin qurd yumurtasına yoxlanılması	eynilə
7-8-ci siniflər	həkim-pediatr, həkim-oftalmoloq, həkim-otorinolaringoloq, həkim-cərrah, həkim-stomatoloq, həkim-nevropatoloqun müayinəsi, digər mütəxəssislərin (həkim-mama-ginekoloq, həkim-	fiziki və psixi inkişafın, görmə qabiliyyətinin və lör orqanlarının yoxlanılması, arterial təzyiqə nəzarət, qamətin əyilməsi, zərərli	qanın ümumi analizi, arterial təzyiqin ölçülməsi, flüoroqrafik müayinə və Mantu sınağı (göstərişə əsasən)	sanitariya-gigiyena, əmək və dərs rejiminə, fiziki tərbiyəyə nəzarət, ağız boşluğunun sanasiyası

	endokrinoloq və həkim-dermatoveneroloq) müayinəsi (göstərişə əsasən), yeniyetmə kabinetinə keçirilməsinə hazırlıq	adətlərin olub-olmaması, cinsi inkişafa nəzarət		
9-11-ci siniflər	yeniyetmə həkimi, həkim-oftalmoloq, həkim-otorinolaringoloq, həkim-cərrah və həkim-nevropatoloqun baxışı ildə 1 dəfə, 15-18 yaşlı qızlara ginekoloji müayinə (göstərişə əsasən), digər mütəxəssislər – ehtiyac olduqda	antropometriyanın aparılması, arterial təzyiqin ölçülməsi, fiziki inkişafa nəzarət, görmə qabiliyyətinin yoxlanması, cinsi inkişafa nəzarət	qanın ümumi analizi, arterial təzyiqin ölçülməsi, flüoroqrafiya müayinəsi və Mantu sınağı (göstərişə əsasən)	eynilə

2. Dispanserizasiyanın keyfiyyət standartları

- 2.1 Dispanserizasiyanın keyfiyyət standartları aşağıdakı göstəricilərlə müəyyənləşdirilir:
- 2.2 icbari dispanserizasiyadan keçiriləcək uşaqların sayına nisbətdə dispanserizasiyadan keçmiş uşaqların sayı;
- 2.3 icbari dispanserizasiyadan keçmiş uşaqların sayına nisbətdə xəstəlik aşkar olunan uşaqların sayı;
- 2.4 dispanser nəzarətində olan xəstələrin tibb müəssisəsinə ortaillik müraciətlərinin sayı;
- 2.5 sağalma ilə dispanser qeydiyyatından çıxan uşaqların sayının dispanser qeydiyyatında olan uşaqların ümumi sayına olan nisbəti;
- 2.6 xəstə və xəstələnmə riski olan uşaqların müalicə-sağlamlaşdırıcı tədbirlərlə əhatə olunması;
- 2.7 il ərzində sağlamlıq vəziyyətinin yaxşılaşmasına görə dispanser müşahidəsindən çıxarılan uşaqların sayı;
- 2.8 il ərzində sağlamlıq vəziyyətinin yaxşılaşmasına görə daha yüngül sağlamlıq qrupuna keçirilən uşaqların sayı;
- 2.9 il ərzində həkim nəzarətindən kənar qalan dispanser qeydiyyatında olan uşaqların sayı.

**Xəstə və xəstələnmə riski olan uşaqlar üçün müalicə-
sağlamlaşdırıcı tədbirlərin həyata keçirilməsi
QAYDASI**

1. Bu Qayda “Uşaqların icbari dispanserizasiyası haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 7.6-cı maddəsinə əsasən hazırlanmışdır və xəstə və xəstələnmə riski olan uşaqlar üçün müalicə-sağlamlaşdırıcı tədbirlərin həyata keçirilməsi qaydasını müəyyən edir.
2. Xəstə və xəstələnmə riski olan uşaqlar üçün müalicə-sağlamlaşdırıcı tədbirlər icbari dispanserizasiyanı həyata keçirən dövlət tibb müəssisəsi tərəfindən təşkil olunur.
3. Profilaktik müayinələrin nəticələrinə əsasən uşaqlar aşağıdakı sağlamlıq qruplarına bölünürlər:
  - 3.1 I qrup – sağlamlığın bütün əlamətlərinə görə qüsursuz, sağlam uşaqlar: müayinə dövründə xəstələnməyənlər, həmçinin sağlamlığa təsir etməyən və korreksiyası tələb olunmayan kiçik qüsurlara malik olanlar;
  - 3.2 II qrup - xəstələnmə riski olan, xəstəliyə meyilli uşaqlar: orqan və sistemlərin morfoloji yetkinliyinin dərəcəsi ilə bağlı funksional qüsurları, ağırlaşmış mamalıq və ginekoloji anamnezi olan, tez-tez xəstələnən və ya reabilitasiya dövrü qeyri-qənaətbəxş keçmiş, bir ağır xəstəlik keçirmiş biryəşli uşaqlar;
  - 3.3 III qrup - xroniki patologiyası kompensasiya (nəzərəçarpan kliniki əlamətlərlə müşayiət olunmayan xəstəliyin gedişatı) vəziyyətində olan xəstə uşaqlar;
  - 3.4 IV qrup - xroniki patologiyası subkompensasiya (hissəvi kompensasiya) vəziyyətində olan xəstə uşaqlar;
  - 3.5 V qrup - xroniki patologiyası dekompensasiya (orqanlar sistemi və ya orqanizmin müvazinətinin pozulması) vəziyyətində olan xəstə uşaqlar.
4. Sağlamlıq qrupuna uyğun olaraq hər bir xəstə və xəstələnmə riski olan uşaq üçün dispanserizasiya planı tərtib edilir.

5. Dispanserizasiya planında mütəxəssislərin baxışlarının və müayinələrin dövriliyi, həmçinin xəstəliklərin etiologiyası, patogenezi, kliniki əlamətləri və təsnifatından asılı olaraq, hər bir uşaq üçün fərdi qaydada aparılacaq müalicə-sağlamlaşdırıcı tədbirlər müəyyən edilir.
6. Dispanserizasiya planına uyğun olaraq xəstə və xəstələnmə riski olan uşaqların tibbi göstərişə əsasən ambulator və ya stasionar müalicəsi təşkil olunur.
7. Dispanser qeydiyyatında olan uşaqlar tibbi göstərişə əsasən dispanserizasiyanı keçirən dövlət tibb müəssisəsinin göndərişi əsasında sanator-kurort müalicəsi ilə təmin edirlər.
8. Xəstə və xəstələnmə riski olan uşaqlarla bağlı aparılan müalicə-sağlamlaşdırıcı tədbirlər barədə məlumatlar “Uşağın Dispanser Müşahidə Kartı”nda (AZS 030/u) qeyd olunur və “Vətəndaşların Elektron Sağlamlıq Kartı Sistemi”nə (VESKS-yə) daxil edilir.
9. Aparılan müalicə-sağlamlaşdırıcı tədbirlərin nəticələri uşağın müalicə həkimi tərəfindən qiymətləndirilir və sağlamlıq vəziyyətindən asılı olaraq, uşaq bu Qaydanın 3-cü hissəsində göstərilən müvafiq sağlamlıq qrupuna daxil edilir.
10. Uşağın sağlamlıq vəziyyətindən asılı olaraq, dispanserizasiya planında dəyişikliklər edilərək, müalicə-sağlamlaşdırıcı tədbirlər davam etdirilir.

*Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin
2014-cü il 23 aprel tarixli 109 nömrəli
qərarı ilə təsdiq edilmişdir
(4 nömrəli əlavə)*

**Dispanserizasiya tədbirlərinin maliyyələşdirilməsi
QAYDASI**

1. Bu Qayda “Uşaqların icbari dispanserizasiyası haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 10.1-ci maddəsinə əsasən hazırlanmışdır və Azərbaycan Respublikası ərazisində dövlət tibb müəssisələrində dispanserizasiya çərçivəsində uşaqlarla bağlı aparılan tədbirlərin dövlət büdcəsi vəsaiti hesabına maliyyələşdirilməsini müəyyən edir.
2. Dövlət tibb müəssisələrində uşaqların icbari dispanserizasiyası tədbirlərinin maliyyələşdirilməsi Azərbaycan Respublikasının dövlət büdcəsinin mərkəzləşdirilmiş və yerli xərclərinin “Səhiyyə” bölməsində nəzərdə tutulmuş vəsait dairəsində həyata keçirilir.
3. Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi uşaqların icbari dispanserizasiyasının həyata keçirilməsi ilə əlaqədar növbəti illər üçün tələb olunan xərclər barədə dəqiq hesablamaları “Büdcə sistemi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa müvafiq olaraq cari ilin iyul ayının 1-dək Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinə təqdim edir.
4. Uşaqların icbari dispanserizasiyasının həyata keçirilməsi ilə əlaqədar ayrılan vəsaitin icrasının monitorinqi Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi tərəfindən aparılır.

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
SƏHIYYƏ NAZİRLİYİ
ƏMR № 60

Bakı şəhəri, 1 iyul 2014-cü il

**“Uşaqların icbari dispanserizasiyadan keçirilməsinə dair
Dövlət Proqramı”nın həyata keçirilməsi barədə”**

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 10 dekabr 2013-cü il tarixli 150 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “Uşaqların icbari dispanserizasiyadan keçirilməsinə dair Dövlət Proqramı”nın icrasını təmin etmək məqsədi ilə

ƏMR EDİRƏM:

1. “Uşaqların icbari dispanserizasiyadan keçirilməsinə dair Dövlət Proqramı”nın həyata keçirilməsi üzrə Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin Tədbirlər Planı təsdiq edilsin (əlavə olunur).
2. Tədbirlər Planında qeyd olunan icraçı qurumların rəhbərlərinə tapşırılsın ki, müəyyən olunmuş müddət ərzində Tədbirlər Planında nəzərdə tutulan tədbirlərin həyata keçirilməsi təmin edilsin və görülən işlər barədə hər yarımilliyin sonunda Səhiyyə Nazirliyinə məlumat təqdim edilsin.
3. İctimai Səhiyyə və İslahatlar Mərkəzinin direktoru C.Məmmədova tapşırılsın ki, uşaqların icbari dispanserizasiyasına dair normativ hüquqi aktların yerlərə çatdırılması təmin edilsin.
4. Maliyyə-iqtisadiyyat şöbəsinə tapşırılsın ki, illik büdcə sifarişlərində “Uşaqların icbari dispanserizasiyadan keçirilməsinə dair Dövlət Proqramı”nın həyata keçirilməsi üçün tələb olunan vəsaitin ayrılması nəzərdə tutulsun.
5. Əmrin icrasına nəzarət nazir müavini N.Əliyevaya həvalə edilsin.

***Oqtay Şirəliyev,**
Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə naziri*

*Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin
2014-cü il 1 iyul tarixli 60 nömrəli
əmri ilə təsdiq edilmişdir*

**“Uşaqların icbari dispanserizasiyadan keçirilməsinə dair Dövlət Proqramı”nın
həyata keçirilməsi üzrə Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin
Tədbirlər Planı**

	Tədbirlərin adı	Görülən işlər	İcra müddəti	İcraçı qurumlar
1. Dövlət Proqramının həyata keçirilməsi üzrə təşkilatı tədbirlər				
1.1	İcbari dispanserizasiyadan keçiriləcək və dispanserizasiyadan keçmiş uşaqların uçotunun aparılması	İcbari dispanserizasiyadan keçiriləcək və dispanserizasiyadan keçmiş uşaqların uçotunun aparılması məqsədilə statistik hesabat formalarının təkmilləşdirilməsi	2014	TYTŞ, İSM, SİM
1.2	İcbari dispanserizasiyadan keçmiş uşaqların registrinin yaradılması	Sağlamlıq vəziyyətini müəyyənləşdirmək üçün icbari dispanserizasiyadan keçmiş uşaqların registrinin yaradılması	2014	TYTŞ, SİM

1.3	Dispanserizasiya zamanı aparılmış müayinə və müalicə-sağlamlaşdırıcı tədbirlərin elektron qeydiyyatının aparılması və onun mövcud elektron sağlamlıq kartı sistemində inteqrasiyasının təmin edilməsi	Uşaqların dispanserizasiyası haqqında məlumatların “Vətəndaşların Elektron Sağlamlıq Kart Sistemi”nə daxil edilməsi işinin təşkili	Mütəmadi	TYTŞ, SİM
2. Tibb müəssisələrinin maddi-texniki bazasının gücləndirilməsi				
2.1	Uşaqların dispanserizasiyanı həyata keçirən müəssisələrdə təmir-tikinti işlərinin aparılması məqsədilə illik sifarişlərin hazırlanması	Uşaqların dispanserizasiyanı həyata keçirən müəssisələrin hazırlanmış illik sifarişlər əsasında təmir-tikinti işlərinin aparılması və tibbi avadanlıqla təchiz edilməsi	2014-2017	TYTŞ, SOŞİPS, TOMM
2.2	Uşaqlara tibbi xidmətlər göstərən ilkin səhiyyə müəssisələrinin lazımi avadanlıq, laborator və tibbi ləvazimatlarla, eləcə də kompüter texnikası ilə təchiz edilməsi	Respublikanın şəhər və rayon səhiyyə idarə və müəssisələrdən zəruri avadanlıq, laborator və tibbi ləvazimatlara, eləcə də kompüter texnikasına olan tələbat əsasında təchizatın təmin edilməsi və yenilənməsi	2014-2017	Respublikanın şəhər və rayon səhiyyə idarə və müəssisələri, TYTŞ, İTM

		-elektron proqramlarından istifadə etməklə qiymətləndirmə mexanizmi vasitəsi ilə monitorinqlərin nəticələrinin təhlili	Mütəmadi	TYTŞ, ETPI, RUKX, SİM
3.3	Xəstə və xəstələnmə riski olan uşaqlar üçün sanatoriya-kurort və bərpa müalicəsinin təşkili	Xəstə və xəstələnmə riski olan uşaqların dispanserizasiya planına uyğun olaraq ambulator, stasionar-kurort və bərpa müalicəsinin təşkili	2014-2017	TYTŞ, RUKX, yerli səhiyyə idarə və müəssisələri
3.4	Çətin həyat şəraitində olan xəstə və xəstələnmə riski olan uşaqların tibbi-sosial müəssisələrdə yerləşdirilməsi	Çətin həyat şəraitində olan uşaqların tibbi göstərişə əsasən sanatoriya-kurort və bərpa müalicəsinin təşkili	Mütəmadi	TYTŞ, yerli səhiyyə idarə və müəssisələri
3.5	Dispanserizasiya məqsədi ilə aparılan tibbi müayinələr zamanı aşkar edilən xəstə uşaqların ixtisaslaşdırılmış tibb müəssisələrində müalicəsinin təşkili	Dispanserizasiya məqsədi ilə aparılan tibbi müayinələr zamanı aşkar edilən xəstə uşaqların sağlamlıq qruplarına uyğun olaraq ixtisaslaşdırılmış tibb	Mütəmadi	TYTŞ, yerli səhiyyə idarə və müəssisələri

		müəssisələrində müalicəsinin təşkili		
4. Kadr hazırlığı				
4.1	Uşaqların dispanserizasiyanı həyata keçirən ilkin səhiyyə işçiləri üçün xəstəliklərin erkən aşkarlanması və müalicəsi üzrə keyfiyyət standartları və klinik protokollar əsasında təlimlərin keçirilməsi	Uşaqların dispanserizasiyanı həyata keçirən tibb işçiləri üçün xəstəliklərin erkən aşkarlanması və müalicəsi üzrə keyfiyyət standartları və klinik protokollar əsasında təlimlərin keçirilməsi	Mütəmadi	TYTŞ, İSİM, RKUX, ETPI, ADHTİ
4.2	Dispanserizasiya ilə bağlı təlim mövzularının diplomaqədər və diplomdansonrakı tədris proqramlarına daxil edilməsi	Dispanserizasiya ilə bağlı təlim mövzularının diplomaqədər və diplomdansonrakı tədris proqramlarına daxil edilməsi	2014-2015	KETŞ, ATU, ADHTİ
4.3	Uşaqlar arasında xəstəliklərin profilaktikası və müalicəsi, fəsadlarla mübarizə sahəsində beynəlxalq təcrübənin	Uşaqlar arasında xəstəliklərin profilaktikası və müalicəsi, fəsadlarla mübarizə sahəsində	Mütəmadi	BƏŞ, TYTŞ, RUKX, ETPI, ATU, ADHTİ

	öyrənilməsi və əməkdaşlıq(yerli mütəxəssislərin xaricdə təlim keçməsi)	beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsi - yerli mütəxəssislərin xaricdə təlim kurslarına göndərilməsi -xarici mütəxəssislərin iştirakı ilə təlimlərin təşkil edilməsi	Mütəmadi Mütəmadi	BƏŞ, TYTŞ, KETŞ BƏŞ, TYTŞ, KETŞ
4.4	Uşaqlar arasında geniş yayılmış xəstəliklər üzrə elmi konfransların keçirilməsi, eləcə də mütəxəssislərin beynəlxalq konqres, konfrans və simpoziumlarda iştirakının təmin edilməsi	- Uşaqlar arasında geniş yayılmış xəstəliklər üzrə elmi konfransların və seminarların keçirilməsi - mütəxəssislərin beynəlxalq konqres, konfrans və simpoziumlarda iştirakının təmin edilməsi	Mütəmadi Mütəmadi	TYTŞ, ATU, ADHTİ BƏŞ, TYTŞ, KETŞ
5. İcbari dispanserizasiya sahəsində maarifləndirmə				
5.1	İcbari dispanserizasiyanın əhəmiyyətinə dair videoroliklərin hazırlanması, bukletlərin, plakatların və digər əyani vasitələrin çap edilməsi	İcbari dispanserizasiyanın əhəmiyyətinə dair videoroliklərin hazırlanması, bukletlərin, plakatların və digər əyani vasitələrin çap edilməsi və yayılması	2014-2015	İSİM, MX

5.2	Şagirdlər arasında dispanserizasiya barəsində maarifləndirmə işinin aparılması	Dispanserizasiya barəsində maarifləndirməyə dair materialların hazırlanması, yayılması və bu sahədə şagirdlər arasında təşviqat işinin həyata keçirilməsi	Mütəmadi	İSİM
5.3	Uşaqların dispanserizasiyaya cəlb edilməsi məqsədilə əhali arasında sağlamlıq, xəstəliklərin risk amilləri sahəsində müvafiq mövzular üzrə maarifləndirmə kampaniyalarının həyata keçirilməsi	əhali arasında sağlamlıq, xəstəliklərin risk amilləri sahəsində müvafiq mövzular üzrə maarifləndirmə kampaniyalarının həyata keçirilməsi	Mütəmadi	TYTŞ, İSİM, yerli səhiyyə idarə və müəssisələri

5.4	Uşaqlar dispanserizasiyadan keçən zaman uşaqlar/valideynlər arasında sağlam həyat tərzini, xəstəliklərin risk amilləri və xəstəliklərin erkən simptomları üzrə maarifləndirmə materiallarının yayılması	sağlam həyat tərzini, xəstəliklərin risk amilləri və xəstəliklərin erkən simptomları üzrə maarifləndirmə materiallarının hazırlanması, nəşr edilməsi və tibb müəssisələrinə uşaqlar dispanserizasiyadan keçən zaman uşaqlar/valideynlər arasında paylanması	Mütəmadi	TYTŞ, İSİM, yerli səhiyyə idarə və müəssisələri
------------	---	---	----------	---

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
SƏHIYYƏ NAZİRLİYİ
ƏMR № 101

Bakı şəhəri, 1 oktyabr 2014-cü il

“Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin 04.07.2013-cü il tarixli 71 nömrəli əmrinə dəyişiklik edilməsi barədə”

“Uşaqların icbari dispanserizasiyadan keçirilməsinə dair Dövlət Proqramı”nın icrası ilə bağlı uşaqlara tibbi müayinələrin aparılması işinin təkmilləşdirilməsi məqsədilə

ƏMR EDİRƏM:

1. Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin tabeliyində olan tibb idarə və müəssisələrinin rəhbərlərinə tapşırılsın ki, uşaqların icbari dispanserizasiyası zamanı müayinələrin aparılması bu əmrin əlavəsində göstərilən siyahıya uyğun həyata keçirilsin (əlavə olunur).
2. Səhiyyə Nazirliyinin “Uşaqların icbari dispanserizasiyası zamanı müayinələrin və baxış keçirəcək ixtisaslı mütəxəssislərin siyahısının təsdiq edilməsi barədə” 04.07.2013-cü il tarixli 71 nömrəli əmrinin əlavəsi qüvvədən düşmüş hesab edilsin.
3. Əmrin icrasına nəzarət Tibbi yardımın təşkili şöbəsinin müdiri G. Poladova həvalə edilsin.

Nigar Əliyeva,
Azərbaycan Respublikası
Səhiyyə nazirinin müavini

**Uşaqların icbari dispanserizasiyası zamanı müayinələrin
və baxış keçirəcək ixtisaslı mütəxəssislərin
SİYAHISI**

1. Dispanserizasiya məqsədilə həyata keçirilən profilaktik baxış zamanı aparılan müayinələr:

- antropometrik müayinələr;
- arterial təzyiqin ölçülməsi;
- görmə qabiliyyətinin təyini;
- eşitmə qabiliyyətinin təyini;
- qanın ümumi analizi;
- helmintlərin təyini;
- plantoqrafiya

2. Dispanserizasiya məqsədilə həyata keçirilən profilaktik baxış keçirəcək ixtisaslı mütəxəssislər:

- həkim-pediatr (və ya ailə həkimi);
- həkim-nevropatoloq;
- həkim-oftalmoloq;
- həkim-cərrah;
- həkim-otorinolaringoloq;
- həkim-stomatoloq;
- həkim-endokrinoloq;
- həkim-mama-ginekoloq;
- həkim-dermatoveneroloq;
- loqoped

Qeyd: Profilaktik müayinələr uşaqların yaş qrupuna uyğun aparılır. Hər hansı patologiyaya şübhə yaranarsa tibbi göstərişə əsasən əlavə müayinələr və ixtisaslı mütəxəssislərin baxışı aparılır.